

Solid Base

Participativní a inkluzivní techniky

Modul 4 - VZDĚLÁVACÍ PLÁN

Cíle

Modul “Participativní a inkluzivní techniky” se zaměřuje na důležitý aspekt solidárních potravinových systémů (SPS), a to na provoz založený na komunitě, který vyžaduje specifické znalosti: **komunitní rozhodovací techniky, participativní tvorbu rozpočtu, práci s dobrovolníky, řešení problémů (poskytování zpětné vazby a řízení konfliktů).**

Popis modulu

Provoz založený na komunitě. V případě iniciativ komunitou podporovaného zemědělství (KPZ) skupina spotřebitelů platí spravedlivou cenu za potraviny a často plní dobrovolnické úkoly při koordinaci. Tento zvláštní provoz je obvykle výzvou pro ty, kdo se nikdy v komunitní iniciativě neangažovali. Čtvrtý modul představí některé hlavní participativní a inkluzivní techniky a přispěje tak ke zlepšení těch měkkých dovedností, které by mohly podpořit nejangažovanější zemědělce nebo spotřebitele při budování úspěšných potravinových komunit. Hlavní témata modulu jsou: komunitní organizace a plánování, konsenzuální rozhodování, životní cyklus skupinové dynamiky, facilitace setkání, poskytování zpětné vazby a eskalace konfliktů. V Průvodci lektora jsou také vysvětlena nepovinná témata (např. sociokracie).

Struktura a časový harmonogram

Modul 4 je 8 hodin dlouhý vzdělávací program, který obsahuje 380 minut vzdělávání a 100 minut přestávek. Ty jsou při neformálním vzdělávání dospělých důležité pro zajištění neformální výměny zkušeností a vytvoření uvolněného prostředí.

Čas	Název	Popis	Metody	Trvání	Nástroje	Vzdělávací cíl
Část 1: Rozcvička						
9:00 - 9:30	Prolomení ledů a představení účastníků	Účastníci se znovu sejdou a přivítají nováčky ve skupině.	Interakce mezi účastníky a lektory, metoda kouzelného míče	30	Míč nebo „pomyslný míč“	Účastníci znají jména ostatních a vědí, odkud přišli, lektor ví, na co se účastníci zaměřují, zahřívací kolo pro celý den.
9.30 – 10:00	Mapování stávající situace v KPZ	Na základě klíčových prohlášení mohou účastníci vyjádřit své názory na práci s lidmi, skupinami nebo komunitami, zvláštní pozornost věnují místním solidárním partnerstvím pro agroekologii (LSPA) a KPZ.	Sociometrické metody	30	Je možné použít šňůru pro označení čáry.	Tato část pomáhá obecně určit hlavní obtíže při práci s lidmi, se skupinami a komunitami na základě osobních zkušeností.
10:00 – 10:40	Ideální KPZ	Dospělí účastníci vytvářejí představu procesů ideálního KPZ z hlediska komunikace, vztahů mezi členy (spotřebitelé/jedlíci) a zemědělcem, spolupráce ve skupině, plánování a příspěvků.	Vytváření představ v malých skupinách a ve skupině všech účastníků	40	Flipcharty, barevná pera a pastelky	Vytváření představy přiblíží cíle, které jsou spojeny s praktickými činnostmi účastníků při budování komunity, a účastníci se k ní budou vracet během vzdělávacího programu i později.
10:40 – 11: 00	Přestávka na kávu			20		

Část 2: Rozhodovací techniky						
11:00 – 12:00	Konsenzuální rozhodování	Jsou představeny hlavní kroky konsenzuálního rozhodování.	Diskuse v malých skupinách a mezi všemi účastníky	60	Vytištěné seznamy šesti hlavních kroků, flipcharty, pera, tužky	Účastníci získají základní znalost, jak ve svých KPZ organizovat a využívat konsenzuální rozhodování.
12:00 – 12:25	Životní cyklus skupinové dynamiky (v originále od TVE je Bruce Tuckmana)	Představení teorie Bruce Tuckmana o fázích vývoje malých skupin.	Prezentace a diskuse všech účastníků	25	PowerPoint	Účastníci se seznámí s hlavními fázemi skupinové dynamiky a pochopí, že bouření je typická fáze vývoje skupiny.
12:30 – 13:30	Oběd			60		
Část 3.: Facilitace a poskytování zpětné vazby						
13:30 – 14:15	Co je facilitované setkání a proč je pro komunity dobré?	Účastníci vzdělávacího programu poznají hlavní kroky facilitovaného setkání.	Diskuse v malých skupinách, diskuse všech účastníků	45	Šátek nebo papír, šest bodů vytištěných na papírech	Účastníci se naučí, jak je možné efektivně facilitovat setkání: co je třeba pro setkání, jakou metodu použít, jak setkání plánovat apod.
14:15 – 15:15	Jak správně dávat zpětnou vazbu?	Jsou představeny a prodiskutovány základní poznatky o poskytování zpětné vazby a nenásilné komunikaci.	Interaktivní divadlo	60	Situace vytištěné na kartičkách	Pomocí metody interaktivního divadla se účastníci naučí, jak by měli dávat zpětnou vazbu, zejména v případě konkrétních situací, které se týkají KPZ.
15:15 – 15:35	Přestávka na kávu			20		
Část 4: Rozhodování a správa						
15:35 – 16:00	Teorie eskalace konfliktů	Konflikty vznikají v každé komunitě. Pro řešení konfliktů je důležité porozumět fázím	Prezentace	25	PPT	Účastníci poznají hlavní kroky řešení konfliktů v komunitě na základě teorie Friedricha Glasla.

		konfliktu (Model eskalace konfliktu Friedricha Glasla).				
16:00 – 16:30	Diskuse	Jaké konflikty se u vás v komunitě vyskytují? Jak jste vyřešili úspěšně konflikt	Diskuse v malých skupinách.	30		Účastníci sdílí vlastní zkušenosti a vzájemně se inspirují. Hledají příklady dobré praxe.
Část 5: Závěr						
16:30 - 17:00	Hodnocení a pokračování	Hodnocení programu (dotazování, pocity atd.)	Poskytování zpětné vazby od všech účastníků, individuální zpětná vazba s použitím dotazníků.	30	Klubičko provázku	Účastníci hodnotí obsah a metodologii vzdělávacího programu, sdílejí své pocity.
Celková doba				480		minut

Základní zdroje

Solid Base: Průvodce lektora. Ke stažení verze v angličtině [zde](#). a v českém jazyce [zde](#).

Další zdroje

Publikace

- A Consensus Handbook Cooperative decision-making for activists, coops and communities, Seeds for Change Lancaster Cooperative Ltd, 2013
- Facilitation meetings, A guide to making your meetings effective, inclusive and enjoyable, Seeds for Change, 2019
- B W Tuckman and M A C Jensen (1977), 'Stages of small group development revisited', Group and Organization Studies, vol.2, no.4, pp.419-27.

- B.O.F.F. model: [The Leader's Guide to Emotional Agility: How to Use Soft Skills to Get Hard Results](#), Kerrie Fleming, Pearson UK, 2016.
- Glasl F. (1982) The Process of Conflict Escalation and Roles of Third Parties. In: Bomers G.B.J., Peterson R.B. (eds) Conflict Management and Industrial Relations. Springer, Dordrecht
- [Sharing the Harvest: A Citizen's Guide to Community Supported Agriculture](#), 2nd Edition, Elizabeth Henderson, Robyn Van En, Chelsea Green Publishing, 2007.

Webové stránky

- Konsenzuální rozhodování, facilitace: <https://www.seedsforchange.org.uk/resources>
- Nenásilná komunikace: <https://www.cnvc.org/>

This project has been funded with support from the European Community within Erasmus+ programme. The sole responsibility for this material lies with the author. The Commission and the Agency cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.